

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2023/183
Görüş Tarihi : 09.08.2023

YÜKSEK FEN KURULU GÖRÜŞÜ

... tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapımı" işinde, kazı nakliye ücreti ve hafriyat harcının iş artışı olarak ödenip ödenemeyeceği hususunda yaşanan tereddüt ile ilgili olarak Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, konu ile ilgili yaşanan idari süreç aşağıdaki gibidir.

İşe ait ihale CD'si incelendiğinde;

İdarenin yazısı ekinde gönderilen belgeler incelendiğinde;

İşin yer tesliminin 21.10.2022 tarihinde yapıldığı, süresinin 400 gün olarak belirlendiği, anlaşmazlığa konu imalatların tamamlandığı, yüklenicinin hafriyat döküm işlerinin ve yerel yönetime ödenen hafriyat döküm bedellerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ) hükümlerine göre hesaplanarak taraflarına ödenmesi gerektiği hususundaki başvurusuna karşı, idare tarafından bahse konu imalatların sözleşme bedeline dâhil olduğu ve ilave bedel ödenmesinin mümkün olmadığını belirtmesi üzerine yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili olarak Kurulumuz görüşünün talep edildiği,

Yüklenicinin 31.10.2022 tarihli ve 7528 sayılı ve 08.03.2023 tarihli dilekçelerinde özetle; işin ihale ve yer teslimi sürecinde ... Belediyesi tarafından karar verilen hafriyat döküm sahası yerinin belli olmadığı, ihale dokümanı teknik şartnamede işin 15.120.1101 iş kalemine göre yapılmasının belirtildiği, ancak iş yerinde bu iş kalemi ile yapılmasının mümkün olmadığı, ayrıca taşıma ve döküm için yerel idareye ödeme yapıldığı, sözleşmenin 28 inci maddesinde belirtildiği üzere, ilave yapılan taşıma ve döküm işlerinin ve yerel yönetime ödenen hafriyat döküm bedellerinin YİGŞ hükümlerine göre hesaplanarak taraflarına ödenmesi gerektiği,

İdarenin başvuru yazısında ise; hafriyat işlemine başlanmadan hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları taşıma belgesi düzenlediği ve yükleniciye Büyükşehir Belediyesinin belirlediği döküm sahasına döküm yapılacağını bildirdiği, yüklenici tarafından da kazı işlemi yapılmadan önce bununla ilgili bir itirazda bulunulmadığı ve hafriyat işleminin tamamlandığı,

İhale dokümanında yer alan "Genel Şartname"nin "İmalatlar" başlığı altındaki 24 üncü maddesinde, "... Belediye Yapı Kontrol Müdürlüğünden (veya diğer kuruluşlardan Karayolları, DSİ vb. gibi) toprak döküm yerinin gösterilmesi, Müteahhit tarafından istenecek ve toprak dökümü için Belediyeye ödenmesi gereken harç ve resimler Müteahhitlikçe ödenecektir. Bu ödeme sebebi ile müteahhide bir bedel verilmeyecektir." şartına göre talep edilen harç ücretinin uygun bulunmadığının belirtildiği,

Görülmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yaklaşık Maliyet" başlıklı 9 uncu maddesinde;

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2023/183
Görüş Tarihi : 09.08.2023

“Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.”,

İşe ait sözleşmenin; “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen ... TL toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.”,

“Sözleşme bedeline dâhil olan giderler” başlıklı 7 nci maddesinde;

7.1. Taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin belgesi giderleri vb. giderler ile ulaşım, sözleşme kapsamındaki her türlü sigorta giderleri sözleşme bedeline dâhildir. İlgili mevzuatı uyarınca hesaplanacak Katma Değer Vergisi sözleşme bedeline dâhil olmayıp, idare tarafından Yükleniciye ödenir.”,

“Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlere ait birim fiyat tespiti ile iş kalemi miktarının değişmesi” başlıklı 28 inci maddesinde;

“28.1. Sözleşme ve eklerinde birim fiyatı bulunmayan yeni iş kalemlerinin bedeli, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre hesaplanır.”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerde; anahtar teslimi götürü bedel bir işte, yüklenicinin teklifini uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerinde yer alan işlerin tamamı için verdiği, bu işlerin bedellerinin ödenmesinde de yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin esas alınacağı, ayrıca ödemelerin herhangi bir analiz ve birim fiyata dayalı olmadığı hususları açıktır.

Mimari uygulama projelerinin “Notlar-Genel Esaslar” bölümünün 4 üncü maddesinde; *“Yüklenici firma, imalata başlamadan önce mimari, statik, makine, elektrik, alt yapı projeleri, teknik şartnameler, raporlar, hesapların tamamını dikkate alarak çakıştıracaktır. Tespit edilen herhangi bir uyumsuzlukta idareye bilgi vererek gerekli revizyonların yapılmasını talep ederek bunlarını sonucu oluşacak imalatlarla ilgili anahtar teslim fiyatını idareye onaylatarak imalata geçebilecektir.”,* notunun bulunduğu,

15.11.2022 tarihli ve 1298-2022 no.lu “Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları” adlı belgede hafriyat toprağının taşınacağı ve depolanacağı alanın belirlendiği ve bu belgenin yüklenici tarafından imzalandığı,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Şartnameler” başlıklı 12 nci maddesinde:

“İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığı ihale

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2023/183
Görüş Tarihi : 09.08.2023

yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlanabilir.

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır.”

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (YİİUY)’nin “Teknik Şartnameler” başlıklı 17 nci maddesinde:

“(1) İşin teknik ayrıntıları ve şartları ile projesini de kapsayan teknik şartnameler hazırlanarak ihale dokümanına dâhil edilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur.”

Hükümleri yer almaktadır. Bu hükümlere göre, özel ve teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlamanın zorunlu olduğu, ayrıca varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemelerin de yapılabileceği, teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilebileceği,

Bunların yanı sıra; ihale dokümanları arasında yer alan özel teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projeleri ve bunlara dayalı mahal listeleri ile birim fiyat tariflerinde yer alan imalatlara ait teknik detayları açıklayıcı dokümanlar olduğu, başka bir ifade ile sözleşme kapsamında oldukları projelere ve mahal listelerinde sabit olan, varlıkları hakkında herhangi bir tereddüt bulunmayan mevcut imalatlara ilişkin teknik kriterler ve tanımlamalara yer verilen dokümanlar oldukları, bu dokümanların içeriğinde sözleşme bedeline hangi imalatların dâhil olup olmadığı veya yukarıda belirtilen kanun ve yönetmelik hükümlerinde yer alan hususlar dışında başkaca bilgilerin yer alamayacağı, yer alsa bile hüküm icra edemeyeceği,

Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedellerinin, ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenmesi gerektiği,

Hususları mevzuatın gereğidir.

Tüm bu hüküm ve tespitler birlikte dikkate alındığında;

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte, uygulama projesinde yer alan her bir imalat kaleminin, teknik şartnamelerde belirtilen yapım şart ve tekniklerine göre gerçekleştirilmesi gerektiği, bahse konu imalatların birim fiyatlı sözleşmelerde yer alan iş kalemleri gibi dikkate alınarak o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerine göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin “Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşme” esasına aykırı olduğu, idare tarafından düzenlenen ve ihale dokümanları arasında yer verilen ilgili teknik şartnamelerde yapım şart ve kriterlerine değil birim fiyat tariflerine yer verildiği, dolayısı ile bahsedilen belgelerin bu hali ile şartname olarak değerlendirilemeyeceği gibi ödemeye esas da

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2023/183
Görüş Tarihi : 09.08.2023

alınmayacağı, yüklenicinin teklifini işe ait sözleşmenin 6 ncı maddesine göre verdiği, uygulama projesinde yer alan imalatların gerçekleştirilmesinin sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 09.08.2023 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.